

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

An defectus supradictarum conditionum reddat professionem in strictiore
Religione nullam. §. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

§. IV.

An defectus supradictarum conditionum reddat professionem in strictiori religione nullam.

S V M M A R I V M.

1. Negat communior sententia professionem validam esse.
2. Opposita sententia verior est, & respondetur textibus contrariis.
3. Religiosus sic transiens post professionem reuocandus non est. Si vero professionem non emisit, utique.

Triplicem conditionem diximus requiri in transitu ad strictiorem religionem, nempe fieri zelo melioris vite, & abique iactura religionis desertæ, & petita licentia. Dubium autem est, si aliquam ex his conditionibus omitens religionem strictiorem amplectaris valida sit professio? Negat communior, & frequentior sententia, ut videre est apud Sanc. lib. 6. sum. c. 7. n. 88. validam esse. Præcipuum fundamentum est Textus in cap. licet de Regularibus, ubi solum permittitur transitus ad strictiorem religionem, si fiat corde puro, conscientia bona, & fide non ficta: sed deficiente aliqua ex supradictis conditionibus dici non potest fieri transitum corde puro, conscientia bona, & fide non ficta. Ergo illa professio promissa non est: Et confirmo: transiens ad religionem strictiorem exterius excusatur à reuocatione in dicto cap. licet, quatenus corde puro, conscientia bona, & fide non ficta dignoscitur transire. Ergo si contrarium cognosceretur, à reuocatione non esset excusanda. Præterea transitus ad strictiorem religionem sine licentia legitima superioris est irritus ab Urbano II. in cap. mandamus 19. quæst. 3. siquidem canonicus regularis ad monachum transiens reuocatur, & memoriale cucullum deferre præcipitur, non quia sit monachus (inquit glossa) sed in memoriam prioris maleficij. Sed hoc decretum nullo textu reuocatur est. Nam est in cap. licet reuocauerit Innocent. III. obligationem expectandi consensum superioris, si forte in cap. mandamus expectandus esset, at non reuocatur obligationem licentiæ petendæ, neque irritationem illius omissionis annexam. Ergo modo est irritus transitus absque licentia, Ergo etiam erit irritus, si fiat temeritate, & leuitate, & in iacturam religionis desertæ. Nam licentia petita stante aliqua ex his conditionibus nulla est. Et quidem quando in petitione licentiæ hæc conditiones superiori occultantur, manifestum est; quia tunc decipitur superior, & licentiam inuoluntariè concedit non concessurus si veritatem agnosceret. Deinde deficit illi petitioni puritas, quæ in dicto cap. licet, requiritur. Si vero superiori manifestetur prauus transiens animus, ipsæque superior licentiam concedat, adhuc nulla est concessio, cum ipse potestatem non habeat permittendi transitum eadem dispositionem Pontificiam.

Nihilominus verius existimo, hunc transitum validum esse, & specialiter ob defectum licentiæ petendæ non esse invalidum docuit glossa in cap. sandi in fine de Regularibus. Et cap. licet, verbo licentiam eodem tit. & ibi Innocent. in fine Syluest. verbo religio 4. q. 1. Suar. t. 4. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 10. n. 12. & alij plures relati à Sanc. lib. 6. sum. cap. 7. n. 94. quamque ipse n. 95. satis probabilem appellat, & n. 92. eam approbat stante iactura, & iniuria religionis desertæ. Mouetur, quia ille transitus ad religionem strictiorem iure naturæ validus est, quia est commutatio voti in rem meliorem, iam est vitietur praua circumstantia finis extrinsecæ, vel iacturæ religionis desertæ, vel debita submissionis prælato. At iure positivo non inuenitur irritus, esto sit illicitus aliqua ex dictis circumstantiis concurrente: Ergo, &c. Minorem probō. Non enim est irritus iure antiquo ante Innocent. III. nec per alium Pontificem. Quod ut clarè constet, expendamus textus, ex quibus contraria colligi possunt. Ante Innocent. III. solum inducitur Textus in cap. mandamus, quod est Urbani II. 19. quæst. 3. ubi absolute interdicitur canonico regulari professo fieri monachum, nisi in casu publici lapsus. Quod si de facto id agere tentauerit, ad ordinem pristinum reuocari præcipitur, vitium in choro manendo, & cucullum delatum ad memoriam. Si igitur reuocandus est, ergo professio facta nulla fuit, ut ibi sentit glossa. Sed his, textus non conuenit transitum ad strictiorem religionem esse nullum. Tum quia esto monachorum religio eo tempore esset strictior religione canonicorum regularium quoad aliquas corporis asperitates; non constat strictiorem absolute esse. Tum quia esto esset strictior, & professio valida, optime poterat ob iniuriam suæ religioni factam transiendo sine licentia reuocari beneficio restitutionis, ut ibi commoretur, & penas inordinati transitus luat: sed non quia professio monachalis irrita fuerit; potius enim præsumi debet valuisse, siquidem præcipitur deinceps memoriale cucullum deferre. Adde, concedamus eo textu Urbanum transitum

terrogare, quod si ipse nullam assignet, eo ipso irrationabiliter procedit, & tu poteris transire, sicut si causam manifestè friuolam designaret: Sanc. alius relatis, lib. 6. sum. cap. 7. n. 17. Nunquam debet superior hanc tibi transiendi licentiam concedere, quovis religio strictior parata sit te recipere, ne occasione habeas vagandi, ut bene dixit Greg. Lopez leg. 9. tit. 7. part. 1. verbo mas fuerit. Quod si aliquando licentiam concedit, ut in seculo manens facilius strictioris religionis ingressum negociari possis, non eximeris (quidquid dicat Lopez supra) neque eximi potes ab eius obedientia, quovisque strictiorem ingrediaris; quia necessatio subici debes alicui prælato regulari, & cum antè ingressum strictioris religionis illius prælatis non subiciaris, subiectus omnino manes prælato licentiam transiendi concedenti, Sanc. lib. 6. sum. cap. 7. num. 38.

Sed quis est prælatus, qui hanc tibi licentiam concedere potest; Breuiter respondeo esse non solum generalem, & Provinciale, sed etiam immediatum prælatum conuentus; quia text. dict. licet solum prælati mentionem fecit, & prælatus conuentualis versus prælatus est, & licentia ab eo postulata bonum obedientiam non contemnitur: sic Suar. t. 4. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 10. n. 29. Sanc. lib. 6. sum. c. 7. n. 59. Sub hac regula non veniunt monachali præfecti: hæc enim non comprehenduntur in iure nomine prælato, ut potest quæ sola potestate dominatiua gaudent, præcipue in ordine ad domesticam, & politicam gubernationem; ac proinde ab eis non est licentia postulanda, sed ab Episcopo, vel prælato regulari cui sunt immediate subiecti sic. Man. Rodrig. qq. regul. t. 3. q. 52. art. 6. Sanc. lib. 6. sum. c. 7. n. 61.

Sed quidem si in ea religione hæc causa Provinciali, vel Generali referretur, sufficere ne tunc à prælato conuentuali licentiam postulare? Negat Suar. dict. t. 4. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 10. n. 30. quia eo casu ille non est superior iuxta religionis institutum, ac proinde non petis à superiore. Hæc sententia verissima est, si ex facultate Pontificis hæc referatur fiat. At si solum ex constitutionibus religionis, vel mandato speciali Provincialis, vel Generalis diffcultate non careat; eo quod non videatur religio concessione iuris communis eius status derogare posse: at iure communi concessum est sufficere ad huiusmodi transitum petere licentiam à superiore, qui verè superior sit. Ergo religio hoc immutare non potest. Quod si dicas, hoc immutare referuando eam licentiam superiori maioribilibat, quia ea referuatio aduertatur dicto cap. licet, statuerit sufficere licentiam petere à quolibet superiore. Ergo si prælatus conuentualis versus superior existit esse concessione dicti cap. sufficit ab eo licentiam petere. Nequit ergo religio eam petitionem insufficientem reddere, & libertatem tibi à iure concessam coartare. Verum est hoc ita sit, si prælatus conuentualis iudicet expedire rem cum Generali, vel Provinciali tractare, ut in re ita graui maturo consilio procedat, sine dubio teneris expectare ne bonum obedientiæ contemere videaris.

Sed quomodo petenda est hæc licentia; textus solum dicit debere peti cum humilitate, & puritate. Puritati sit satis, si integrè, & absque vlla fictione tuum animum superiori manifestes, & declares. Humilitati verosimili cum reuerentia debita licentiam exposules. An autem necesse sit ad hanc reuerentiam fieri in præsentia superioris, vel sufficiat per litteras, si ex illius facultate à monasterio abire difficultatem habet; Suar. dicto t. 4. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 10. n. 31. credit non sufficere per litteras, si superior ea petitione contentus non sit, sed re esse obligatum ad monasterium redire, & ibi negotium tractare, & ab eo debito modo egredi; Mouetur quia ille modus petendi licentiam est contra ius superioris, ad cuius potestatem teneris redire. Item quia illo modo petendi videatur decipi, & contemni superior. Nihilominus verius credo eum modum petendi licentiam sufficientem esse, quia Textus in supradictis cap. licet, solum exprimit petitionem humilem esse debere: at per litteras satis humilis, & submissa esse potest. Ergo, &c. Item consentiente superiore nec Suar. negat illam petitionem sufficientem esse: sed consentius, vel contradictio superioris non immutat petitionem. Ergo si in vno casu sufficiens est, etiam in alio. Neque est verum ob solum petitionem in absentia, & per litteras te esse obligatum ad potestatem superioris redire; quia sufficienter debet humilitati, & reuerentia satisficisti. Nihilominus tamen, si superior non sit satis certus de tuo animo, sed sincere procedens velle se in præsentia informare, debes (nisi aliud graue incommodum obster) coram illo comparare. At hæc obligatio comparandi non est ex insufficientia petitionis, sed ex diminuta informatione, quam superior habet ad licentiam concedendam, vel negandam.

transitum canonicorum ad monachalem ordinem esto strictiorem prohibuisse, & irritasse, non inde inferitur prohibitum, irritumque esse transitum canonicorum regularium inter se, vel monachorum, aliorumque religiosorum ex laxiori religione ad strictiorem, quia prohibitiones, & annullationes non debent extendi ultra casus expressos. Præterea, esto in illo textu Urbanus transitum canonicorum prohibuerit, & irritaverit. In cap. tamen statim sequenti videtur irritationem sustulisse, & prohibitionem temperasse: ibi enim ex permissione superioris, & congregationis permittitur transitus canonicorum ad religionem monachalem, in quo manifestè prohibitio facta in cap. mandatum temperata est. Irritatio videtur sublata: siquidem receptus monachus sine commendatiis literis non præcipitur reuocari: sed apertius id constat ex decisione Alexand. III. in cap. sanè de Regularibus: ubi canonicus regularis fugiens in aliud monasterium, ibique receptus permittitur remanere, si perfectionis religionis illud sit. Neque ex eo quod textus utatur, verbo *permisso*, inferendum est Pontificem ibidem dispensasse, ut voluit Panormit. quia si dispensatio esset, non steterit ille religiosus ante ralem dispensationem cum pura conscientia, ut supponit textus, & facta dispensatione non esset ibi permittendus existeret absque professionis ratificatione. Neque illa dispositio vim legis haberet perpetuo seruanda, ut verè habet. Verbum autem *permisso* capè non significat dispensare, sed non alterare, nec imutare, sed res in eodem statu relinquere. Ab Innocent. III. est Textus in cap. intelleximus de statu, & qualitate, ubi de canonico regulari facto monacho postea redeunte ad canonicum, ibique in Abbatem electo, quia rite munus suum gerebat, approbatur electio. Ergo signum est monachalem professionem nullam fuisse. Sed hic textus, ut constat ex solutionibus, quas ibi adducit Glossa non conuincit, professionem in strictiori religione factam inuálidam esse primò, quia non constat monasterium illud, ad quod ille canonicus transierit, strictius esse. Deinde non constat professionem fuisse, sed solum ibi aliquando permanisse quod fieri poterat in habitu nouitiorum. Tandem inducitur Textus in cap. licet, de Regularibus, ubi exculatur à molestia transiens ad strictiorem religionem, quia dignoscitur corde puro, & conscientia bona, & fide non ficta transire. Ergo à contrario molestandus esse, si aliqua ex his conditionibus deficeret. At quoties transitus fit in consulto superiori, vel cum iactura religionis deserat, aut ex prauo fine non fit puro corde, & conscientia bona, & fide non ficta. Ergo transiens deficiente aliqua ex his conditionibus molestandus est. Ergo signum est professionem inuálidam esse. Verum nec hic textus hanc nullitatem probat. Concedo namque sic transentem molestandum esse, quia inordinatè transit. At unde constat per reuocationem molestandum esse, cum possit seclusa reuocatione aliiis parèis molestare? Et esto reuocandus esset, non inde inferitur professionem fuisse nullam: quia non reuocatur, ut in priori professione perseveret, sed ut ibi pœnas huius transitus inordinati, & debito modo transcat. Quod implet Sanch. lib. 6. c. 7. n. 91. fateri, quando sic transitus cum iactura religionis deserat, in hoc enim casu concedit & professionem valere, & reuocandum esse sic transentem beneficio restitutionis. Ergo ex reuocatione non inferretur sufficientis argumentum ad probandam nullitatem professionis. Præterea aduersus Sanch. sic argumentor. Si transitus cum iactura religionis deserat non inducit nullitatem professionis, neque etiam defectus petite licentiæ, & zeli melioris frugis eam inducere potest. Tum quia æquè hæc conditiones in dicto cap. licet, requiruntur, & eodem tenore verborum, & in eadem clausula sunt constitutæ, ut legenti textum constare potest. Tum quia transiens cum iactura græui religionis deserat, ac proinde peccans non zelo melioris frugis, corde puro, & conscientia bona duci potest. Neque licentiam perit cum debita humilitate, & puritate, siquidem non manifestat circumstantiam ita grauem præiudicij religionis deserat. Ergo dicendum est vel professionem factam, in qua deficit zelus melioris frugis validam esse, vel affirmandum professionem cum iactura religionis deserat validam fore. Ac in dicto cap. licet, pro nulla ex his professionibus est irritatio apposita. Ergo dicendum est, omnes illas validas esse. Post Innocent. III. nullus est Pontifex spectato iure communi, qui transitum ad strictiorem religionem non petita licentia annullauerit. Ergo absolutè validus est: excipio constitutionem Martini IV. in extraneis. viam, de regularibus, specialiter loquentem de mendicantibus ordinibus, de qua infra.

3. Ex his inferitur, religiosum sic transentem post professionem in strictiori reuocandum non esse, sed pro qualitate culpæ ibidem puniendum. Quod ut benè notat Suarez dicto cap. 10. n. 27. intelligendum est quando constat religionem ad quam transit strictiorem esse: nam si dubium sit, reuocari potest, quia transitus nullus est, quovisq; superior licentiam concedat, vel eo tenente per superiorem vtrique religioni communem dubium decidatur. Sed quid si non admodum professionem in strictiori religione emisit, & ad illam transiuit nò per-

ta licentia, eritne reuocandus? Negat Suarez dicto c. 10. n. 26. sed quod ea reuocatio videatur inuálidam, quandoquidem reuocatur petita licentia, sed non concessa reuerti potest. Quæ ratio non est satis efficax: siquidem facta reuocatione, forte religiosus in priori religione mutato proposito permanebat, vel saltem seruato iuris ordine ad strictiorem transiit. Quapropter si in eo casu censerem non esse reuocandum, quando superior, à quo erit licentia postulanda, certus esset transentem zelo melioris frugis habitum assumpsisse. At quia merito presumere potest potius leuitate, quam charitatis zelo motum esse qui obedientiam virtutem violauit: ea de causa reuocatur transentem absolutè potest, ut maturius causam examinet, & transitus fiat iuris ordine seruato & ita docuit Sanch. lib. 6. sum. c. 7. n. 95.

§. V.

Quovisq; liceat transitus ad religionem laxiorem vel æqualem iure communi spectato

S V M M A R I V M.

1. Iure communi non licet, sed ex dispensatione.
2. Pontifex nec licitè, nec validè potest concedere transitum absque causa ad religionem minus perfectam.
3. Prælati religiose potest stante causa legitima facultatem tibi concedere transiendi ad religionem æqualem, idèmq; dicendum est de religione minus stricta.
4. Aduersus secundam partem conclusionis arguitur.
5. Fie satis argumentis.
6. Quæ sit causa legitima arbitrio prudentis diuindandam est. Hæc causa legitima ex triplici capite oriri potest.
7. Quis prælati hunc transitum causa iusta intercedente concedere possit: Plures affirmant, Provinciales vel Generalem in non exemptis, in exemptis Episcopum. Verius est spectato iure communi quemlibet prælatum consentiendum posse.
8. Respondetur fundamentis contrariis.
9. An ad huiusmodi transitum in æqualem, vel minus strictam religionem consensus consentus necessarius. Plures negant. Verior est affirmatiua sententia.
10. Satisfit fundamentis contrariis.
11. Transitus ex uno gradu ad alium in eadem religione fieri potest.
12. Hunc transitum facere potest immediatè prælatum consentus, nisi Provinciali, vel Generali referentur sit.

1. Cauteritate religionem æqualem, vel minus strictam ingredi. Tum quia non potes propria autoritate votum nisi in melius commutare. Tum præcipue, quia per professionem te religioni tradidisti cuius traditionem violare non potes absque legitima causa, quæ nulla alia est, nisi Dei obsequium, & tuis spiritualis profectus. At si religio, ad quam transire vis est æqualis perfectionis, neque maius Dei obsequium, neque spiritualis profectus in eo transitu intercedit. Non igitur propria autoritate id fieri potest. Iure autem positio communi non inuenitur concessus transitus ad religionem laxiorem vel æqualem. Solum enim Martin. IV. in extraneis. viam ambigiosa, de Regularibus, prohibens mendicantibus transitum ad quamcumque religionem sine sedis Apostolicæ licentia Carthusiam ab illa prohibitione exceptis, vel quia paratè Carthusiam omnibus mendicantibus strictiorem esse, vel potius quia paratè esse securiorem. Restat ergo, ut ex dispensatione hic transitus fieri possit. Sed quis est, qui hæc dispensationem valeat concedere tam ad religionem æqualem, quam ad minus strictam? Nemini est dubium Pontificem posse non solum quatenus vniuersalis Ecclesiæ pastor est, sed etiam quatenus est religiosorum supremus prælati: quia id expedit rectè tum Ecclesiæ, tum religionum gubernationi. Sed an id præstare possit absque legitima causa est difficultas, quæ procedit tam de licito viâ, quam de valido.

2. Dicendum igitur est, nec licitè, nec validè potest concedere absque causa transitum ad religionem minus perfectam: docuit post alios antiquiores, Nauarr. comm. 4. de Regularibus numer. 10. & libr. 3. consil. titul. de Regularibus, consil. 16. aliàs 88. numer. 2. Man. Rodrig. quest. regular. t. 1. quest. 101. art. 10. Lessius lib. 2. de iustit. cap. 41. Arb. 11. numer. 101. Azor. lib. 12. cap. 14. quest. 8. in fine. Sanchez lib. 6. sum. cap. 7. num. 64. iuncto num. 51. Suarez tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 2. cap. 21. num. 14. & 15. Ratio est manifesta, quia in huiusmodi transitu est quedam votorum præiustentium dispensatio, & reuolutio in vota minus perfecta, sed hæc fieri non potest absque causa, ut constat ex his, quæ diximus Tractat. de Voto.